

onderzoeken, wist hij met grote zekerheid, op basis van zijn ervaring als zeilmaker, te melden dat ze alle tien kunnen vliegen. Wel was er verschil in beoordeling van NASA. Model nummer 5 werd door NASA als meest kansrijk gezien voor de intenties die men had: een betrouwbare, bestuurbare parawing waarmee de Apollo's veilig konden landen. Die betrouwbaarheid lag in de combinatie van draagkracht, de afstelingsmogelijkheden, de mogelijkheden voor besturing (links-rechts). Toch was er ook een negatief geluid, als de invalshoek van de wind iets te hoog kwam (tussen de 40° en 58°), werd het model instabiel in de besturing en de draagkracht werd beïnvloed. Daarmee is waarschijnlijk het lot bezegeld geweest: het spoor van twijfel was gezaaid⁵. Het model dat gebruikt werd in de windtunnels had een lengte-kiel⁶ van ruim 4,5 meter. In figuur 2 is de basis van de testopstelling weergegeven (G.Ware, 1969).

Parawing number 5.

De two-keel parawing nummer 5 is in het rapport van Nasa (G.Ware, 1969) uitgebreid beschreven en getest. Het zijn

deze gegevens die zijn gebruikt als basis voor de vliegers die nu bekend staan onder namen als de NPW5 en de Nasa Wing. Het was vliegeraar Cees Hengel die de NPW5 in Nederland voor het eerst gebruikte als vlieger. Overigens is ook de ambitie van Rogallo daarmee uitgekomen: een goede vlieger, met veel mogelijkheden en eenvoudig en goedkoop te bouwen.

In een eerder rapport beschrijft NASA testresultaten met 10 verschillende modellen (G.Ware, 1969). Hierin is de basis te vinden van de NPW9 zoals die inmiddels op de markt is. Ook de nummers 7, 8 en 10 zien er veelbelovend uit als het gaat om de combinatie van trekkracht, bestuurbaarheid en snelheid.

Kitty Hawk.

De Rogallo's hebben nooit een cent verdiend aan hun patent. Francis Rogallo zei daarover in een interview: 'Since I was working for the people of the United States anyway, and my salary and now my pension comes from the government, I figured that everything I did should be given to the American public'. Francis Rogallo had zelf ook veel plezier in het vliegeren en vliegen. In oudere vliegerboeken, zoals die van Will Yolen, komt Rogallo ook tevoorschijn als een